

FOAIE

пентрѣ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 52.

Duminesă 28. Decembrie.

1841.

ПЕНТРЪ ОПИНІЕ.

(Канет).

Съ черчетъм пѣ църанѣ, съ vedem ел че opinie are de noi? — Амъцит тотд'азна, нефинд маі пічі одатъ сирѣ де тѣка ші де аверea ca, тотд'азна дънд, фърѣ а пѣтеа саѣ а ші съ чеарѣ кѣвѣнт пентрѣ че дѣ, днтревзіндат ла тоате тревзінділе ші воіле поастре; ел кѣнд не vede чертѣндѣне зиче: се тѣндѣкѣ лѣпш не довітокѣл сѣършит; саѣ кѣ алте ворѣ фърѣ алегоріе: „саѣ адѣнат воеріі съ се кінзѣаскѣ, чіне шіе че потоп о маі да не віедіі крещіні. Чіне с'а адѣнат вреодатъ а се кінзѣі пентрѣ фолосѣл лѣі, сѣі дпдоіаскѣ врасда пѣгѣлѣі, сѣі арате челе спре віпеле ші тѣнтѣіреа лѣі, сѣі деа шкоале ші мецензѣгѣрі? чіне іа сѣне лѣі вр'одатъ ка а фост Кагоні ші Брѣді дп лѣше ка съ поатъ а не асѣтѣна кѣ ачеіа, кѣнд vom сетѣна кѣ дѣшш? Че opinie are ел де noi? саѣ не лімба лѣі ла че катастіхѣ не are ел скрішш?

Съ днтревѣм не меңер че opinie are de noi? дп везі батжокоріт, дп везі пѣе съ лѣкрезе ші окърѣндѣл ла платъ; маі тотд'азна амъцит, тотд'азна рѣвѣне вѣвзитор ші гата а дпшѣла ші ел ка сѣшш

скоацѣ дп капете; деспрецѣт де кончѣтѣдені сѣі, фіреңе дп зраңе ші ел, е неапроплат, грос, нечіопліт, фърѣ пічі о депріндере де вѣна кѣвіінцѣ; кѣнд аѣде кѣ не чертѣм, ел шіе кѣ noi пѣ не ам чертат пічі о датъ пентрѣ дѣнсѣл ка сѣ креазѣ кѣ фачет чева ші пентрѣ ел. Чіне с'а гѣндіт вреодатъ аі днтѣлді піла, аі дпсѣті чіоканѣл, аі днтшш фѣксѣл, аі повѣцѣі лініа ші гізініа, аі днтрента кѣмпѣна? — Каре есте пѣререа лѣі пентрѣ noi?

Съ днтревѣм не пегѣдитор че opinie are de noi? Ел се зітѣ дп катастіхѣл сѣѣ ші кѣнд vede кѣт are сѣ іа, ші че are сѣ деа, кѣнд поліда че дп віне тревѣе сѣ о пѣтѣаскѣ, ші кѣнд дака чере днтѣл сѣѣ че are сѣ іа, іесе скос кѣ рѣшіне; дака фаче ванкрѣт, влестетѣ. ші ел, ші коншш ші тот неамѣл лѣі: іар дака сканѣ кѣ поліда пѣтѣтѣ, атѣчш се сіеңе а се деснѣгѣві де доваңда' ваніаор кѣ дпкѣркѣтѣра ла катастіх. Чіне с'а гѣндіт пентрѣ сирѣранда лѣі, пентрѣ о ванкѣ національ, пентрѣ дпфлоріреа месеріеі лѣі? саѣ де с'а гѣндіт, чіне ла кіемат ші не дѣнсѣл, дака пѣ дпдеовіңе (пентрѣ кѣ ел п'аре вас сѣшш айѣв аволо векілѣл сѣѣ), дп каі дп парте агаѣсѣ ка сѣшш деа ші ел пѣререа ка вѣл че ші кѣіоаңе маі віне

Фолоаселе ши пѣгвѣле месеріеі сале? — каре есте пѣререа лѣи пентрѣ пої?

Сѣ дѣтревѣм не дѣвѣдат че опініе аре де пої? — Тотд'азна порокліт кѣ вѣтеле логіотате ши даскале *), тотд'азна сѣмѣндѣши дестоінічіа ши сѣперіорітатеа, дѣ вechі дѣшпѣне дѣвапої ши пісѣвѣт де ва інтра дѣ слѣжвеле пѣвліче, пѣстрате фѣрѣ пічі о правілъ скрісѣ не сеата поастрѣ, дѣ вechі дѣ лѣнтѣ кѣ прежѣділіе, дѣ вechі дѣ прада лор, влестѣмѣндѣши соарта кѣ аѣ келтѣт пѣрїнді сѣла дѣвече карте, іар п'аѣ кѣмпѣрат не ачеле времї кѣ вапї ачеїа вѣрѣн кафтап маї маре, ел дѣдѣлече маї вїне де кѣт орї чїне пентрѣ че есте сѣада ши гѣлечеава кѣнд' не чертѣм. Кѣнд' с'а лѣат дѣ черчетаре кѣ стѣрѣре ши кѣ дїнадїнсѣл прїчіна шкоалелор? Кѣнд' с'а вѣгат ачеаста дѣ овѣеаска адѣнаре, кѣрѣї професор пѣ іа сѣнцерат ініма? Каре воїер пѣ с'а зїтат ла професорї тотд'азна ка ла піче Парїа політїчі че пічі рангѣрїле че ле а дат стѣпѣнїреа п'а пѣтѣт сѣї сѣеле де дѣгѣлареа рѣтѣнїеї ка сѣ поатѣ аї сокотї де зп пѣам ши де о вїцѣ кѣ пѣамѣл воїереск? — Че пѣрере аѣ дѣвѣдациї де пої?

Сѣ дѣтревѣм ши не воїерїї де аа доїлеа ши ал треїлеа треантѣ че пѣрере аѣ пентрѣ пої? — Тотд'азна пороклідї кѣ пѣтеле де чїокої, дѣ вechі фѣкѣнд' еї слѣжвеле челе маї греле але Статѣлѣї, кѣпоскѣнд' маї вїне тоате слѣжвеле ши дрегѣторїїле, дѣ вechі сѣнт сокотїдї кѣ еї тревѣе сѣ дѣшпѣнеаскѣ даторїїле слѣжвѣї воїерїлор че. ор маї карї пѣ шїѣ че лї се фаче

дѣ канделарїї, де кѣт кѣм сѣ фїе еї кѣ вапї ши алдїї кѣ тѣнка. Еї вѣд фоарте вїне кѣ фѣрѣ пічі о правілъ скрісѣ, дрѣмѣл лор есте дѣкїс, ши че поартѣ а пѣвоїе де стрѣвѣтѣт, ши дѣшпѣнїтѣ де пісѣт ши де інтересе се аѣлѣ ла тречереа лор дѣ трептеле челе дїп тѣїѣ але цѣрїї; еї кѣпоск вѣрѣжѣшїа че аѣ чеї маї асѣпра лор ши а пѣамѣлї лор ка сѣ вѣ поатѣ пічі одатѣ а сѣ дѣлѣца д'алѣтѣреа кѣ дѣшпїї; кѣпоск дѣ кѣтѣ дѣгрїкїре чеї маї аѣ фѣкѣт дѣтре сїне пѣ тѣкѣте зп контрафт інѣрнал де а пѣстра рангѣрїле челе дїп тѣїѣ пентрѣ сїне ши фїїї лор; дѣ кѣт ши дака вреодатѣ стѣпѣнїреа деѣеантѣ ла слѣжвеле фїе-кѣрѣїа есте сїлітѣ де дрептате а дѣлѣца не вре зпѣл дїп чеї маї де жос дѣ рангѣрїле челе дїп тѣїѣ, ачест вїет пѣпорочїт дестоїнік слѣжвѣш пѣ поате скѣпа пічі ел пічі копїї сѣї де порокліреа де чїокої. Кѣм се зїтѣ оаре кокопациї офїцерї ши пѣрїнді лор, ла полковнїкѣл Солонон каре дѣ вѣртѣтеа остѣшаскѣ, ши кѣ сѣнцеле сѣѣ ши а довѣндїт рангѣл че ла мерїтат де о сѣтѣ де орї? ши че п'ар фаче кѣнд' стѣпѣнїреа тотд'азна дреантѣ с'ар зїта ла тодї дела солдат пѣпѣ ла маїор кѣ ачеланн окїѣ кѣ каре с'е зїтѣ ши ла ачест адевѣрат мїлітар рѣтѣн? — шїѣ фоарте вїне воїерїї де а доїлеа треантѣ каре есте патриотїсѣл ачестор Катонї ши Брѣдї. Шї пѣшї пот фаче о алтѣ опініе де дѣшпїї деклѣт ачееа де каре сѣнт вѣдпїчі. *)

*) Аша дѣ ачест кїп Домпѣле, ла Двоастрѣ с'ар vedeа кѣ аѣ домпїт ши домпѣе аша пѣмїта арістокраціе де Оутїмадїї, каре ла Романї дѣ зрїта рѣсвоаїелор чївїле се дѣпѣлѣсѣ ла о пѣтере ашецїтоаре? Шї зрїтѣрїле? Deskidem istoria. — Ped.

*) Шї пѣлѣ асѣзїї? Аша с'е пѣре. — —

Чине а статорничит карантинале ши пѣа фѣкѣт а не вѣкѣра дн паче де тѣнка ши де авереа поастрѣ, дн време че дн вечипѣтате възврѣш сателе ши орашѣле пѣстѣте де чѣмѣ ши дн време че кѣ зече ани днаинте ерам ши пої прада знеї асемеа соарте? стѣпѣнѣреа. — Чине prin тѣсѣрѣле сале челе дндѣленте а статорничит лѣнѣцеа овѣеаскѣ ши а кѣрѣдѣт дара де тѣлхарѣ, дн кѣт пѣтем асѣзѣї а кѣлѣторѣ дѣнтрѣш кап ла алѣл ал цѣрѣї ши дн мѣжлокѣл поцѣї дн сѣгѣрауцѣ? стѣпѣнѣреа. Днаинте кѣ зече ани де ар фѣ фѣгѣдѣїт чѣнева пѣмаї ачесте дѣвѣ фачерѣ де бѣне, пѣ ар фѣ фост крѣзѣт — дн атѣта гроазѣ ерам! — саѣ де ар фѣ пѣс чѣнева темѣїз ла фѣгѣдѣїада лѣї, ар фѣ фост ачела сокѣтѣт ка зп дндѣр дѣн чер погорѣт пентрѣ мѣнтѣїреа поастрѣ. Че п'ар фѣ дат чѣнева сѣ се шѣе сѣгѣр пѣмаї десѣре ачесте дѣвѣ марѣ рѣле фѣмѣ ши тѣлхарѣ!

Чине а addѣс пе цѣрам сѣ плѣтеаскѣ пѣмаї де 55 лѣї капѣтацѣе? стѣпѣнѣреа. — Чине пѣл ласѣ сѣ рѣсѣфле, ши дн локѣл дѣжѣтѣрѣлѣї, оїерѣтѣлѣї, вѣпѣрѣтѣлѣї, тѣтѣпѣрѣтѣлѣї, пѣдвезѣлор, пѣї маї дѣ пас кѣ клака пе алокѣреа ши днтрѣїтѣ? стѣпѣнѣрѣл мошнѣї ши арендашѣл. — Днде а маї рѣтас акѣш кѣївѣл авѣзѣрѣлор челор векѣ де кѣт дн фелѣрѣтеле ши іпѣенѣоаселе скѣтѣпоасѣрѣ але рѣгѣламентѣлѣї, пѣтѣрѣї де іовѣцѣе ши алтеле каре нѣчї пѣ ле поменѣце правѣла кѣ ачест пѣте, ши нѣчї кѣ аѣ фост вреодатѣ дн днвоїре кѣ фѣреа ши обѣчѣїрѣле рѣтѣпѣлѣї? Чине а норѣклѣт пе рѣтѣпѣл іовар, адѣкѣ серв, адѣкѣ ров? Ної патриѣдѣї. — Днде алеаргѣ рѣтѣпѣл ла пѣсѣрѣле сале де жафѣрѣле че се фак? ла стѣпѣнѣре. — Чине трѣмѣте черчетѣторѣ

ла дндѣїта клакѣ, де і се їа? стѣпѣнѣреа. — Чине коколѣшазе треаба кѣ черчетѣторѣї, ле днтѣпекѣт окѣї кѣ ванѣ, ши addѣче сѣ се факѣ агѣрѣїаа тѣере? Ної. — Чине а addѣс шѣкоалеле дн стареа дн каре се афлѣ, ши а чѣстѣт пе профѣсорѣ ка сѣ днкѣрѣажазе днвѣдѣтѣра? стѣпѣнѣреа. — Чине а стат дн прѣтѣва шѣкоалелор, осѣндѣнд рѣвѣна ефорѣїлор ши а профѣсорѣлор? пої. — Чине днтокѣмѣце шѣколѣ лавкастерѣане дн тоате сателе ка сѣ прѣгѣтеаскѣ о тѣперѣте маї днцѣлѣгѣтѣоаре ши о вѣїторѣте маї дреапѣтѣ ши маї фѣрѣчѣїтѣ? стѣпѣнѣреа. — Чине саѣ дѣнтрѣ чѣне а їешѣт ачѣа вѣстѣтѣ хѣлѣ че дн вечї ва фѣ сѣре окара вѣакѣлѣї пострѣ, зѣкѣнд: „Кѣ че трѣвѣе рѣтѣпѣл сѣ шѣе карте?“ ваї! дѣнтрѣ ної патриѣдѣї! — Чине а дат прѣїекѣтѣл ка сѣ поатѣ фѣ дѣпѣтат ши зп воїер ши зп фѣчор де воїер? адѣкѣ чѣне а дат пѣдѣжѣеа кѣ ар пѣтеа вреодатѣ сѣ фѣе дѣпѣтат ши профѣсорѣл ши пѣгѣдѣїторѣл прѣпрѣїтар кѣ пѣртѣрѣї вѣне ши воїерѣт пентрѣ слѣжѣвеле сале? стѣпѣнѣреа. — Чине а фѣкѣт а се хотѣрѣл: „ка дѣпѣтат сѣ се факѣ пѣмаї фѣчѣорѣл де воїер, саѣ воїерѣл — фѣчор де воїер?“ адѣкѣ чѣне а фѣкѣт ка ачѣастѣ повѣлѣ днсѣрѣчѣїнаре сѣ фѣе пѣмаї пе сеата а врео кѣтева фамѣлѣї. Адѣкѣ чѣне а тѣїат пѣдѣжѣеа орѣ кѣрѣї ом чѣїастѣт ши лѣтѣїнат кѣ дака кѣ сѣ пѣскѣт дѣн пѣрѣїнѣївоїерѣї, сѣ пѣ се гѣлѣдѣаскѣ нѣчї одатѣ ла дѣпѣтѣцѣе, ши сѣ ши кѣпоаскѣ можѣкѣл лѣнѣгѣл пасѣлѣї? пої патриѣдѣї. — Чине адат прѣїекѣтѣл ка сѣ се днтрѣодѣкѣ ла грѣтѣцѣї ши тѣсѣрѣї сѣстѣма зѣчѣмалѣ? стѣпѣнѣреа. Чине ла днпѣнс днлапої? Ної карѣ нѣчї пѣ л'ам днцѣлес нѣчї п'ам врѣт ал днцѣлѣце. — Чине а дат прѣїекѣтѣл ка сѣ се тѣїоаре тоате мошнѣле

спре асе пѣне одатъ хотар ши асе кѣрма
прічина челор маї тѣлте жѣдікѣдї каре даѣ
прілеж челор маї тѣлте авѣзѣрї, ши прїп
каре се стїнг атѣтеа фамїлії? стѣпжїреа.

— Ши чїне а вѣзѣт кѣ о асеменеа тѣсѣрѣ
ар фї пѣзѣвітоаре поѣ ѣстора каре сѣнтем
жѣдікѣторї, ши кѣ кѣ кѣт жѣдікѣдїле вор
фї маї тѣлте кѣ атѣта ши кїліпїрѣрїле сѣнт
маї десе ши маї вѣпоасе? ши прїп ѣрмаре,
чїне с'а дїспротївїт ла ачеаста? пої.

Іатѣ каре есте опїніа пѣвлїкѣ дї фѣн-
дѣл фїе-кѣрѣзіа рѣшїп. Пѣвлїкѣл зїче пѣ тѣ-
кѣте: „Вѣ адѣпаці аколо ка сѣ фачеці
правїлі тотд'азна дї фолосѣл вострѣ, ши
тотд'азна дї пагѣва поастрѣ; пої п'авем
аколо векїлі касѣ не апере прїчина. Че
вредї дарѣ, ка епїтропїї поцїрї сѣ вѣ ласе
де капѣл вострѣ? Нѣ: сѣ даці кѣвѣнт де
орї че ведї лѣкра, пентрѣ кѣ нїчї одатѣ
п'аці лѣкрат дѣне дрептате. Нѣ не паре
рѣѣ, кѣ пої нїчї одатѣ п'ам вѣзѣт рѣѣ деа-
дрептѣл нїчї дела Тѣрчї нїчї дела Мѣскалі:
пеїреа ши мїкшорареа поастрѣ тотд'азна а
венїт дела воїерї, дела воїерї ши кїар дї
времеа рѣстїрїдѣлор. Н'аці пѣзїт дрепта-
теа? пѣ ваці гѣндїт нїчї одатѣ ла пої?
фоарте вїне: Дар пѣ вѣ адѣчеці амінте, кѣ
о вор пѣзї аадїї, се вор гѣндї аадїї ла пої?
Ної ам кѣнїгат ши вої аці пердѣт, ши де
пѣ вѣ ведї децента, де пѣ вѣ ведї дїце-
лепці, о сѣ пердѣдї ши маї тѣлте*): Ачеаста
есте опїніа пѣвлїкѣ асфел кѣм есте дї зїоа
де асѣзї, ши кѣнд вїне дїптр'їп сїнтїмент
де рѣсѣвпаре. Пѣвлїкѣл пострѣ есте слав,

*) Дї Франца с'аѣ фост зїе дела рестазаціе
дїкоаче: Ces gens là n'avaient rien oublié,
ni rien appris. Сѣ пѣ фїе. Ped.

дар дїцемент ши дрепт; ел воїеште ши чере
дрептате ши рѣсѣвпаре, ши дї стареа дї
каре а ажѣсѣ вїеї дрептатеа де зїнде дї ва
венї, кѣ ел атѣта ва, сѣ вїе.*)

Дї алт капїтол, дїмі воїѣ да ши еѣ пѣ-
ререа меа, — де дїмі ва фї іертат сѣ о даѣ.**)
Акѣм ам арѣтат каре есте пѣрререа пѣвлї-
кѣ, ши чїне воїеште сѣ о скїмѣе (дака пѣї
плаче) кѣ ворѣе пѣ поате сѣ о скїмѣе;
тревѣск фапте: пентрѣ кѣ Рѣтѣпѣл с'а сѣ-
тѣрат д'атѣтеа веакѣрї де ворѣе, каре кѣ
кѣт сѣнт маї марї, кѣ атѣта сѣнт маї де
осѣндѣ дї гѣра ачелѣзіа че дї вечї ла а-
тѣрїт. E.

Респѣсѣрї дела Редакціе.

Не ла капѣгїл авѣлїї тоате мїнѣтеле не сѣнт
скїмѣе фоарте. Децї Домпїлор іертациї, кѣ пѣ-
пѣ ла алтѣ време де рѣсѣвларе сѣнтем сїліці а
вѣ ресїнде пѣмаї не сѣрѣт аці. Чак о вар де-
ла М. Б. дїн 5. Дек. Нѣ нї с'аѣ дат дїкѣ прїлеж
а вѣ ретрїміте челе пофїте. Тїмїшоара П.
Ч. дїн 18. Дек. Де д'ам пѣтеа вреодатѣ тѣлѣт-
нї! — Блаж дїн 21. Дек. Респѣсїс ла пѣкѣтѣл
Ілеа іатѣл дї Фоаїе № 50, 51 ши дї Газетѣ
№ 49: ла ал доїтеа: не авѣтїм кѣ Бѣрѣкѣл
ши кѣ Гѣрдїкѣл. Бѣкѣрѣції дїн Ноемвр. 12. Ок-
е преа тѣрзіѣ! — Де аколоц дїн Дек. 13. фоар-
те тѣрзіѣ ши аневоїе. Бѣкѣрѣції Б. 11, Дек.
Домпїле кѣ кондїціїле поцїале че не арѣці, сѣн-
тем тѣлѣтнїї, прїшеште а поастрѣ рѣкѣноці-
дѣ. Іаш, Г. Нѣ се поате не авѣл поѣ, чї маї
тѣрзіѣ; не рѣгїм траде вїзїрїл дї нос. Іаш,
N. 8. Дек. Ам прїїмїт прїп Бѣкѣрѣції.

*) Ної кредем кѣм ам крѣзѣт нї маї пайте,
кѣшїк дрептатеа пентрѣ пѣвлїкѣл Двоастрѣ
ва венї дела лѣтѣрїреа ідеїлор аколоа а-
касѣ, кѣм ши дела енерціоаса пѣнере дї лѣ-
краре а Гѣвернїлїї де тоате дрептѣрїле сале,
маї вѣртос зїнде опїніа пѣвлїкѣ чеа сѣнѣ-
то а сѣ дї спїрїкопеште. Ped.

**) Паролѣ. — Ped.